

บทที่ 2

ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ทฤษฎี

ในการศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้ ได้พิจารณานำทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาใช้ในการวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้

2.1.1 แนวคิดเกี่ยวกับมูลเหตุของปัญหาวิกฤตการณ์ในธนาคาร

นภพร เรื่องสกุล (2532) ได้สรุปมูลเหตุของปัญหาวิกฤตการณ์ในธนาคาร ไว้ดังนี้ ความเสียหายที่เกิดขึ้นในธนาคารพาณิชย์จนกระทั่งเกิดเป็นวิกฤตการณ์ มักมีสาเหตุมาจาก 2 ทางคือ ทางหนึ่งผู้บริหารธนาคารพาณิชย์บริหารกิจการจนมีฐานะเสียหาย ธนาคารตกอยู่ในฐานะที่ไม่สามารถชำระหนี้สินต่อบุคคลภายนอกได้ อีกทางหนึ่งเป็นปัญหาเรื่องสภาพคล่องคือธนาคารมีเงินไม่เพียงพอที่จะจ่ายคืนให้กับผู้ฝาก เมื่อผู้ฝากต้องการถอนเงิน เมื่อเกิดความเสียหายไปแล้วโอกาสที่จะทำให้กลับฟื้นคืนดีขึ้นมาจึงเป็นเรื่องที่ยาก

สาเหตุที่ธนาคารพาณิชย์แต่ละธนาคารประสบปัญหานั้นอาจแยกออกได้เป็น 2

ปัจจัยคือ

1. ปัจจัยภายนอก ประกอบด้วย

1.1 ปัญหาทางด้านการเมืองเคยก่อให้เกิดวิกฤตการณ์ด้านสภาพคล่องกับธนาคารบ้าง แต่ลักษณะนั้นน่าจะถือได้ว่าเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นเฉพาะครั้งเท่านั้น เพราะเมื่อกิจการธนาคารขยายตัวมากขึ้นและกลุ่มนักธุรกิจที่ประกอบกิจการธนาคารมีความเป็นอิสระในตัวของตัวเองมากขึ้น ปัจจัยด้านการเมืองที่จะก่อให้เกิดความเสียหายกับธนาคาร หรือเป็นมูลเหตุให้เกิดปัญหาในธนาคาร จึงเริ่มลดน้อยถอยลงและความผูกพันระหว่างการเมืองกับธุรกิจการธนาคารเป็นไปในลักษณะที่มีขอบเขตชัดเจนอยู่พอสมควร

1.2 ภาวะเศรษฐกิจ มีผลกระทบโดยตรงต่อกิจการธนาคารมากขึ้นเพียงใดขึ้นกับลักษณะธุรกิจ และความสามารถของผู้บริหาร

1.3 ภาวะการเงิน โดยเฉพาะความแปรผันของอัตราแลกเปลี่ยนและอัตรา

ดอกเบี้ย

2. ปัจจัยภายใน ประกอบด้วย

2.1 ตัวผู้บริหาร แยกเป็น 2 กรณี ในกรณีแรกผู้บริหารหย่อนความสามารถ คือ บกพร่องในการบริหารงานของผู้ที่เป็นนายธนาคาร 'ไม่มีความสามารถพอเพียง และไม่ให้ความเอาใจใส่ในการควบคุมเท่าที่ควร หรือธนาคารนั้นขยายตัวเร็วเกินไป มิได้มีการวางรากฐานด้านการควบคุมไว้พอเพียง ดังนั้นความเสี่ยงของธนาคารที่เกิดขึ้นกับผู้บริหารลักษณะนี้ ได้แก่ ความเสี่ยงด้านการให้สินเชื่อ ผู้บริหารในกรณีที่สอง คือผู้บริหารไม่สุจริต สิ่งที่มีเกิดขึ้นคือ การฉ้อโกงธนาคาร ไม่ว่าจะเป็นโดยวิธีที่ให้กู้ยืมเงินกับบุคคลที่ไม่มีตัวตนหรือผู้บริหารหาวิธีนำเงินของธนาคารออกไปใช้เป็นการส่วนตัว การฉ้อโกงในวงการธนาคารนี้ถือว่าเป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจได้

2.2 วิธีการปล่อยสินเชื่อที่ไม่รัดกุม และการปล่อยสินเชื่อที่ก่อให้เกิดปัญหาให้กับธนาคารมีหลายอย่างหลายประการ เช่น การให้สินเชื่อแก่บริษัทในเครือเกินความสามารถ ให้กู้ยืมเงินโดยมีหลักทรัพย์ที่มีมูลค่าต่ำกว่าความเป็นจริง การค้าประกันหนี้ให้กับลูกหนี้ การรับอวัลต์ตัวเงินโดยไม่มีการลงบัญชีเป็นหลักฐาน ให้ลูกหนี้กู้เกินความสามารถในการชำระหนี้ เป็นต้น

2.1.2 แนวคิดในเรื่องการปรับโครงสร้างทางการเงิน (Finance Restructuring)

ต่อศักดิ์ คำแสน (2543) ได้กล่าวถึงโครงสร้างทางการเงินว่า ประกอบด้วย หนี้สิน และทุน ซึ่งโครงสร้างหากมีความสมดุลก็จะสามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้ แต่ถ้าโครงสร้างมีสัดส่วนไม่ดีควรมีการปรับโครงสร้างทางการเงิน โครงสร้างทางการเงินของธุรกิจที่ไม่ดีสามารถเกิดขึ้นได้ 2 ภาวะ คือ ธุรกิจมีหนี้สินมากเกินไป และธุรกิจมีหนี้สินน้อยเกินไป ซึ่งในที่นี้จะกล่าวเฉพาะกรณีธุรกิจมีหนี้สินมากเกินไป

ธุรกิจมีหนี้สินมากเกินไป อาจทำให้ธุรกิจมีปัญหาสภาพคล่องเนื่องจากการจ่ายอัตราดอกเบี้ยและเงินต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงเศรษฐกิจตกต่ำ ดังนั้นจึงต้องมีการปรับโครงสร้างทางการเงิน โดยลดภาระการจ่ายเงินต้นและดอกเบี้ย ซึ่งสามารถกระทำได้ดังนี้

1. เจรจากับเจ้าหนี้ ได้แก่ การขอยืดเวลาการชำระหนี้ ขอลดอัตราดอกเบี้ย หรือขอลดหนี้ เป็นต้น ทางฝ่ายเจ้าหนี้จะต้องมีการพิจารณาและประเมินความสามารถของลูกหนี้ว่าจะมีกระแสเงินสดเพียงพอที่จะชำระหนี้ตามข้อตกลงที่จัดใหม่ได้หรือไม่
2. ขายสินทรัพย์เพื่อการชำระหนี้ ธุรกิจควรขายสินทรัพย์ที่ไม่ได้เพิ่มกระแสเงินสดให้กับกิจการ แล้วนำเงินที่ได้ไปชำระหนี้เพื่อทำให้ภาระหนี้ลดลง
3. เปลี่ยนหนี้สินเป็นทุน คือ การออกหุ้นให้กับเจ้าหนี้เพื่อทดแทนหนี้สินที่มีอยู่

วิธีการปรับโครงสร้างทางการเงินจากการมีหนี้มากเกินไป เรียกได้อีกอย่างหนึ่งว่า “การปรับโครงสร้างหนี้” มีกระบวนการสองประเภท คือ 1) กระบวนการนอกศาล โดยการเจรจาระหว่างเจ้าหนี้กับลูกหนี้ หรือเจ้าหนี้ร่วมกันตั้งคณะกรรมการ โดยมีเจ้าหน้าที่ที่เป็นหัวหน้าทีมทำการเจรจากับลูกหนี้และมีที่ปรึกษาทางการเงินเป็นคนกลางในการเจรจาและนำเสนอแผนฟื้นฟูกิจการลูกหนี้ รวมทั้งแผนการชำระหนี้ วิธีการชำระหนี้ และหรือแผนการหาผู้ร่วมทุนเพิ่ม 2) กระบวนการในศาล กระบวนการนี้ศาลจะแต่งตั้งผู้ทำแผนตามคำแนะนำของเจ้าหนี้และลูกหนี้ ผู้ทำแผนจะนำเสนอแผนฟื้นฟูต่อเจ้าหนี้ เจ้าหนี้อาจจะปฏิเสธหรือยอมรับแผนหรืออาจจะขอให้ศาลเปลี่ยนผู้ทำแผนใหม่ ในระหว่างการเจรจาปรับโครงสร้างหนี้ ผู้ทำแผนจะเป็นผู้บริหารจัดการธุรกิจของลูกหนี้

2.1.3 วิธีการปรับโครงสร้างหนี้โดยทั่วไป

รัชชัย ยงกิตติคุณ (2541) วิธีการปรับโครงสร้างหนี้ที่ควรนำมาเป็นแนวทางปฏิบัติในสถาบันการเงินของไทย ควรประกอบด้วย

1. การผ่อนปรนเงื่อนไขชำระหนี้ โดยการขยายเวลาการชำระหนี้ ลดดอกเบี้ยที่ค้างชำระ ลดอัตราดอกเบี้ย และลดต้นทุน ทั้งนี้ให้คำนวณ Net Present Value (NPV) ของ Cash Flow ที่จะได้รับในอนาคต นำ NPV มาหักจากมูลค่าหนี้ตามบัญชี พร้อมทั้งรับรู้ความสูญเสียทันที
2. รับโอนสินทรัพย์ หรือตราสารการเงิน หรือแปลงหนี้เป็นทุนพร้อมทั้งรับรู้ความเสียหายทันที ทั้งนี้การคำนวณราคาตลาดหรือราคายุติธรรมของสินทรัพย์ต้องให้หลักเกณฑ์ของธนาคารแห่งประเทศไทย
3. จัดทำตารางแสดงการชำระหนี้คืน โดยมีเงื่อนไขอย่างหนึ่งอย่างใดหรือหลายอย่าง คือ ห้ามจ่ายเงินปันผล ให้ลดทุน ให้เพิ่มทุน สงวนสิทธิในการปรับอัตราดอกเบี้ยสูงขึ้นตามความสามารถในการจ่ายชำระของลูกหนี้ หรือหากมีการให้กู้ยืมเพิ่มเติมในช่วงปรับโครงสร้าง จะนำเงินกู้นั้นมาชำระหนี้เดิมไม่ได้
4. รอดูผล 3 เดือน หรือ 3 งวด หากลูกหนี้สามารถชำระได้ตามกำหนดเจ้าหน้าที่ปลดจาก NPL ได้

สายปรับปรุงโครงสร้างหนี้ (2543) กล่าวว่า วิธีที่สถาบันการเงินใช้ในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ อาจมีหลายวิธี ขึ้นอยู่กับความจำเป็นและสถานภาพของลูกหนี้และนโยบายของสถาบันการเงิน แต่ละสถาบันการเงินอาจมีวิธีการในการปรับโครงสร้างหนี้แตกต่างกันไป และสถาบันการเงินอาจใช้วิธีการหลายวิธีการในการ ปรับปรุงโครงสร้างหนี้ให้แก่ลูกหนี้รายหนึ่ง เช่น

1. ลดอัตราดอกเบี้ยในสัญญาปรับปรุงโครงสร้างหนี้
2. ขยายเวลาการชำระหนี้ (จากหนี้เดิมซึ่งเป็นระยะยาวอยู่แล้ว)

3. ปรับหนี้ระยะสั้นเป็นระยะยาว
4. ลดเงินต้นและหรือดอกเบี้ยค้างรับ
5. รับโอนทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันชำระหนี้
6. รับโอนทรัพย์สินที่มีสิทธิทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันการชำระหนี้
7. รับโอนทรัพย์สินโดยมีสัญญาให้สิทธิลูกหนี้ขอโอนกลับคืน
8. ให้ระยะเวลาปลอดหนี้เงินต้นและหรือดอกเบี้ย
9. แปลงหนี้เป็นทุน

2.2 ขั้นตอนในการปรับโครงสร้างหนี้

ศักดิ์สิทธิ์ จิตบุญท์ และคณะ (2542) ได้สรุปถึงขั้นตอนในการปรับโครงสร้างหนี้ ดังนี้

2.2.1 ลูกหนี้ขนาดเล็ก คือ ลูกหนี้ที่มียอดหนี้คงค้างต่ำกว่า 5 ล้านบาท มีขั้นตอนในการปรับโครงสร้างหนี้ดังนี้ 1) การสำรวจธุรกิจของตนเองในปัจจุบัน 2) การหารือระหว่างลูกหนี้และเจ้าหนี้ และ 3) การจัดทำสัญญาปรับปรุงโครงสร้างหนี้

2.2.2 ลูกหนี้ขนาดกลางและลูกหนี้ขนาดใหญ่ คือ ลูกหนี้ที่มียอดหนี้ค้างชำระตั้งแต่ 5 ล้านบาทขึ้นไป ขั้นตอนจะคล้ายกับกลุ่มลูกหนี้ขนาดเล็ก แต่มีขั้นตอนที่ซับซ้อนมากขึ้น เนื่องจากเกี่ยวข้องกับเจ้าหนี้หลายคน ทรัพย์สินที่ใช้เป็นหลักประกันการชำระหนี้เป็นจำนวนมากทำให้ต้องใช้เวลาในการประเมิน ซึ่งมีข้อเพิ่มเติมในการดำเนินการดังนี้ 1) การแต่งตั้งคณะกรรมการเจ้าหนี้ 2) การแต่งตั้งนักบัญชีอิสระและผู้เชี่ยวชาญอื่น ๆ และ 3) การจัดทำบันทึกข้อตกลง

นอกจากนี้ สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สมาคมธนาคารไทย สมาคมบริษัทเงินทุน และสมาคมธนาคารต่างชาติเห็นว่าการปรับโครงสร้างหนี้ในแต่ละขั้นตอนจะต้องมีการดำเนินการอย่างทันทั่วทั้ง ความล่าช้าในกระบวนการปรับโครงสร้างหนี้จะลดโอกาสในความสำเร็จของแผนการฟื้นฟูกิจการลูกหนี้ และจะก่อให้เกิดผลเสียต่อเจ้าหนี้ ลูกหนี้ และผู้ถือหุ้น ดังนั้น การกำหนดตารางเวลาสำหรับการปรับโครงสร้างหนี้ของลูกหนี้ และการปฏิบัติตามตารางเวลาดังกล่าวจึงเป็นเรื่องที่สำคัญอย่างยิ่ง จึงร่วมกันกำหนดแนวทางสำหรับการกำหนดตารางเวลาซึ่งสามารถลดหรือขยายระยะเวลาได้ โดยความตกลงของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ดังแสดงในตาราง 2.2

ตาราง 2.2 ขั้นตอนการปรับโครงสร้างหนี้

	รายการ	ระยะเวลา
1.	เรียกประชุมลูกหนี้ เจ้าหนี้ และทุกฝ่ายที่มีส่วนได้เสีย	เริ่มต้นเมื่อใดก็ได้ โดยลูกหนี้หรือ เจ้าหนี้
2.	การประชุมเจ้าหนี้ครั้งแรก แต่งตั้งกรรมการ เจ้าหนี้และธนาคารที่เป็นแกนนำในการปรับโครงสร้างหนี้ กำหนดกรอบเวลาในการปรับโครงสร้างหนี้	ดำเนินการภายใน 7 วัน นับจากการบอกกล่าวตามข้อ 1
3.	เจ้าหนี้อื่นคำขอรับชำระหนี้และต่อคณะกรรมการเจ้าหนี้และธนาคารที่เป็นแกนนำ	สิบห้าวันนับจากข้อ 2
4.	ในการประชุมเจ้าหนี้ทุกครั้ง ลูกหนี้จะต้องเข้าประชุมและต้องตอบคำถามทุกคำถาม	ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง
5.	ฝ่ายบริหารของลูกหนี้ ซึ่งได้แก่ กรรมการหรือพนักงานผู้มีอำนาจ ภาระทำการของลูกหนี้ต้องส่งมอบเอกสารและให้ข้อมูลต่อไปนี้ (ก) สินทรัพย์ หนี้สิน และความรับผิดชอบที่ลูกหนี้มีต่อบุคคลที่ 3 (ข) ทรัพย์สินที่ลูกหนี้นำไปวางเป็นหลักประกันหนี้ต่อเจ้าหนี้รวมทั้ง วันที่ก่อให้เกิดเป็นหลักประกันดังกล่าว (ค) ทรัพย์สินของบุคคลภายนอกที่อยู่ในความครอบครองของลูกหนี้ (ง) การถือหุ้น ในบริษัทหรือนิติบุคคลอื่นของลูกหนี้ (จ) ชื่อและที่อยู่ของบรรดาเจ้าหนี้ทั้งหมดของลูกหนี้ (ฉ) ชื่อและที่อยู่ของบรรดาลูกหนี้ทั้งหมดของลูกหนี้ (ช) รายละเอียดของทรัพย์สินรวมทั้งการชำระเงินต่าง ๆ ที่ลูกหนี้จะได้รับในอนาคต (ซ) หนังสือยินยอมให้บรรดาเจ้าหนี้มีสิทธิเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสินทรัพย์และหนี้สินของลูกหนี้ต่อเจ้าหนี้ด้วยกัน	ภายใน 7 วัน นับจากข้อ 2
6.	การแต่งตั้งนักบัญชีอิสระและ หรือผู้เชี่ยวชาญอื่นๆ จะมีขึ้นตามที่ได้ร้องขอโดยเจ้าหนี้ ขึ้นอยู่กับข้อกำหนดที่ได้ตกลงกัน	ภายใน 7 วัน จากข้อ 2
7.	ลูกหนี้ส่งมอบข้อมูลทั้งหมดที่เจ้าหนี้หรือนักบัญชีเห็นว่ามีความจำเป็นสำหรับการเตรียมแผน	ภายใน สองเดือน นับจากรายการที่ 2 (ขยายเวลาได้ไม่เกินหนึ่งเดือน)
8.	คณะกรรมการเจ้าหนี้ ลูกหนี้และนักบัญชีอิสระยื่นแผน	ยื่นภายใน 3 เดือน นับจากรายการตามข้อ 2 และสามารถขยายเวลาได้อีกไม่เกิน 2 เดือน
9.	ประชุมเจ้าหนี้พิจารณาแผน	ภายใน 10 วัน นับจากข้อ 8

ตาราง 2.2 (ต่อ)

	รายการ	ระยะเวลา
10.	เจ้าหน้าที่เสนอแก้ไขแผน	ภายใน 7 วัน นับแต่รายการข้อ 8
11.	ถ้าหากการพิจารณาแผนไม่เสร็จก็เลื่อนการประชุมไปประชุมในวันทำการถัดไป	วันทำการถัดไป นับจากรายการตามข้อ 9
12.	การประชุมเจ้าหน้าที่ครั้งใหม่ ในกรณีที่มีการขอให้เลื่อนประชุมเจ้าหน้าที่ เพื่อพิจารณาการแก้ไขแผน	ภายใน 10 วัน นับจากการเลื่อนการประชุมเจ้าหน้าที่
13.	ตัดสินใจว่าจะปรับโครงสร้างหนี้ ออกศาล หรือยื่นคำขอฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ตาม พ.ร.บ.ล้มละลาย หรือขอเลิกกิจการ	พิจารณาตัดสินใจโดยเจ้าหน้าที่ตามข้อ 9 หรือ 12 ภายในสามเดือนนับจากข้อ 2

ที่มา : “การปรับปรุงโครงสร้างหนี้และการเจรจาเพื่อการประนอมหนี้” ทองอุไร ลิ้มปิติ (2541)

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ต่อศักดิ์ คำแสน (2543) ได้ทำการศึกษานโยบายการปรับโครงสร้างหนี้ของธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อศึกษาถึงนโยบาย วิธีการ ปัจจัยที่มีผลและปัญหาอุปสรรคในการปรับโครงสร้างหนี้ของธนาคารพาณิชย์ ผลการศึกษาพบว่า ความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้เป็นปัจจัยหลักในการคัดเลือกลูกหนี้เข้าสู่กระบวนการปรับโครงสร้างหนี้ ในการประเมินความเป็นไปได้ในการปรับโครงสร้างหนี้พิจารณาจากฐานะทางการเงินของลูกหนี้ และสภาพเศรษฐกิจของประเทศเป็นปัจจัยหลัก สำหรับปัญหาและอุปสรรคประกอบด้วย ลูกหนี้ไม่ให้ความร่วมมือและไม่เข้าใจปัญหาของตนเอง และลูกหนี้แต่ละรายมีปัญหาแตกต่างกันทำให้ยากต่อการใช้มาตรการในการแก้ไข

ธนาคารกรุงเทพ (2541) ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณา วิธีการ และแนวทางในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ 14 วิธี คือ 1) ผ่อนเงินต้นให้น้อยลงกว่าเงื่อนไขช่วงระยะเวลาหนึ่ง 2) ชำระเฉพาะดอกเบี้ย โดยปลอดเงินต้นในช่วงระยะเวลาหนึ่ง 3) ขยายระยะเวลาชำระเงินต้น 4) ผ่อนดอกเบี้ยคงค้างให้ทันกำหนดภายในระยะเวลาดังกล่าว 5) ลดดอกเบี้ยคงค้างชำระ 6) ลดอัตราดอกเบี้ย 7) ลดเงินต้นบางส่วน 8) ให้กู้เพิ่ม 9) ชำระเงินต้น ตั้งพักดอกเบี้ย 10) โอนทรัพย์สินชำระหนี้บางส่วน 11) แปลงหนี้เป็นทุน 12) ยกเลิกสินเชื่อบางส่วน 13) ยกเลิกสินเชื่อโดย

ขอลดดอกเบี้ยและ/หรือลดเงินต้นบางส่วน และ 14) โอนทรัพย์สินประกันชำระหนี้ พร้อมลดดอกเบี้ยและ/หรือเงินต้นบางส่วนเพื่อยกเลิกสินเชื่อ

พัฒนา กัญยานนท์ (2543) ได้ศึกษาปัจจัยที่ทำให้เกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของธนาคารพาณิชย์หนึ่งในจังหวัดเชียงราย มีวัตถุประสงค์เพื่อหาปัจจัยที่ทำให้เกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs) ของลูกหนี้สินเชื่อ เพื่อทราบแนวทางในการแก้ไขปัญหา การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ และป้องกันการเพิ่มขึ้นของหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ตลอดจนทราบถึงนโยบายที่เหมาะสมในการอำนวยความสะดวกอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพมากขึ้น พบว่า ตัวแปรที่มีผลต่อการเกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ประกอบด้วย อายุ อาชีพ ประสบการณ์ในการทำงาน ระดับรายได้ วงเงินกู้ ภาระหนี้คงเหลือ ภาระหนี้ในสถาบันการเงินอื่น จำนวนกิจการของลูกหนี้ และวัตถุประสงค์ของการกู้ และมีข้อเสนอแนะจากการศึกษาคือ ให้ธนาคารพาณิชย์คำนึงถึงปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้เป็นบรรทัดฐานในการลดความเสี่ยง และป้องกันการเกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ตลอดจนเพื่อความมั่นใจในการตัดสินใจคัดเลือกลูกหนี้ที่มีคุณภาพ

ศักดิ์สิทธิ์ จิตตานุนท์ และคณะ (2542) ได้ทำการศึกษานโยบายการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ไปปฏิบัติกรณีศึกษา : ธนาคารพาณิชย์เอกชน จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ถึงการนำนโยบายการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ไปปฏิบัติในจังหวัดเชียงใหม่ ตลอดจนปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการนำนโยบายดังกล่าวไปปฏิบัติรวมทั้งปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเพื่อนำไปสู่แนวทางการพัฒนา พบว่า ความพึงพอใจของทั้งเจ้าหน้าที่และลูกหนี้ในระดับปานกลาง ควรแก้ไขปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ทั้งด้านนโยบายและด้านการปฏิบัติ ในขณะที่ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าธนาคารแห่งประเทศไทยให้ข้อมูลที่ค่อนข้างล่าช้า บางครั้งเหมือนหลีกเลี่ยงการให้ข้อมูลที่เป็นจริงในภาพรวม สำหรับปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ประกอบด้วยคุณภาพของการประเมินหลักทรัพย์ ประสิทธิภาพของการวางแผนและการควบคุม

2.4 ระเบียบวิธีวิจัย

2.4.1 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรอิสระ คือ ตัวแปรส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ตำแหน่งงาน และการเข้ารับอบรมเกี่ยวกับการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ เป็นต้น

ตัวแปรตาม ประกอบด้วย ปัญหา และอุปสรรค ที่เกิดขึ้นในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ประกอบด้วย ปัญหาที่เกี่ยวข้อง การดำเนินตามนโยบาย การกำหนดวิธีการ ขั้นตอน และอุปสรรคที่เกิดขึ้นในระหว่างการปรับปรุงโครงสร้างหนี้

2.4.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา ประกอบด้วย พนักงานและผู้บริหารสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์แห่งหนึ่ง ในจังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วยพนักงานหรือผู้บริหารสินเชื่อในตำแหน่งต่าง ๆ ประกอบด้วย พริการสินเชื่อ เจ้าหน้าที่อำนวยการสินเชื่อ หัวหน้าหน่วยสินเชื่อ สมุหบัญชี ผู้ช่วยผู้จัดการ ผู้จัดการ และผู้จัดการจังหวัด รวมจำนวนทั้งสิ้น 121 ราย

2.4.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษารุ่นนี้ มีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 วิธี ประกอบด้วย

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม ซึ่งจะใช้สอบถามกลุ่มประชากร ด้วยการจัดส่งแบบสอบถามไปยังธนาคารแต่ละสาขา ตามจำนวนประชากรกลุ่มเป้าหมาย พร้อมทั้งขอความร่วมมือให้ส่งคืนแบบสอบถามมายังผู้วิจัยตามระยะเวลาที่กำหนด คาดว่าจะได้รับคืนแบบสอบถามทั้งสิ้นจำนวน 100 ฉบับ

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นข้อมูลที่มีผู้ศึกษาและเก็บรวบรวมจากแหล่งข้อมูลอื่น ผลงานวิจัย และเอกสารรายงานทางวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2.4.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ช่วยในการวิเคราะห์ โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ประกอบด้วย

1. แสดงผลการวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequencies) เพื่อแสดงการแจกแจงข้อมูล

2. การแจกแจงค่าร้อยละ (Percentage) เพื่อแสดงความสัมพันธ์ และแจกแจง สัดส่วนของตัวแปรถูกทดสอบหาความสัมพันธ์